

УКРАЇНА

(19) UA (11) 38493 (13) A

(51) 7 G21F9/06, G21F9/20

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ
І НАУКИ УКРАЇНИДЕРЖАВНИЙ ДЕПАРТАМЕНТ
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ
ВЛАСНОСТІ

ОПИС

ДО ДЕКЛАРАЦІЙНОГО ПАТЕНТУ
НА ВИНАХІДвидається під
відповідальність
власника
патенту

(54) СПОСІБ ОЧИЩЕННЯ СКИДНИХ ВОД

(21) 2000074163

(22) 13.07.2000

(24) 15.05.2001

(33) UA

(46) 15.05.2001, Бюл. № 4, 2001р.

(72) Немчин Олександр Федорович, Мокеєв Юрій
Геннадійович(73) Товариство з обмеженою відповідальністю
"Нова інтернаціональна корпорація"(57) Спосіб очищення скидних вод, що включає
обробку скидних вод активною речовиною, який
відрізняється тим, що як активну речовину беруть
фосфогіпс у кількості 2 -10% від маси скидної
води.

Винахід належить до хімічної промисловості, а саме, до способів очищення скидних вод гідрометалургійних підприємств від іонів радію.

Вміст радію у скидних водах деяких гідрометалургійних підприємств може перевищувати у декілька разів санітарні норми. За ГОСТ 18912 допускається вміст радію у питній воді $\leq 1,2 \cdot 10^{-10}$ Кюрі/л.

Відомий спосіб вилучення іонів радію із розчинів спів-осадженням із солями барію (Кузнецов Ю. В. Основы дезактивации воды: Атомиздат, 1968.— С. 232-233). Недоліком такого способу є витрата значної кількості солей барію, які мають досить високу ціну.

Відомий спосіб очищення скидних вод гідрометалургійних підприємств, гіпсом, який попередньо активують солями барію (патент Чехословаччини №102881, 1962). Причинами, які перешкоджають одержанню потрібного технічного результату є застосування дорогих солей барію, і, відповідно, великих затрат на барієву активацію гіпсу.

В основу винаходу поставлено задачу у способі очищення скидних вод, шляхом зміни параметрів процесу, а також використання інших реагентів, забезпечити спрощення методу очищення скидних вод від радію з використанням відходів виробництва.

Поставлена задача вирішується тим, що у способі очищення скидних вод, який включає обробку скидних вод активною речовиною, згідно з винаходом, як активну речовину беруть фосфогіпс у кількості 2-10% від маси скидної води.

Для здійснення способу, що заявляється, брали скидну воду гідрометалургійного виробництва із вмістом радію $5 \cdot 10^{-10}$ Кюрі/л, фосфогіпс (відходи

виробництва фосфорної кислоти із апатиту), який мав такий склад, % мас.:

CaSO ₄ ·2H ₂ O	94
апатит (залишок)	1,8
Ca (H ₂ PO ₄) ₂	0,18
H ₂ SiF ₆	0,22
K ₂ O ₃	1,88
нерозчинний залишок	1,92.

Кількісний вміст радію у воді визначали за ГОСТ 18912-73 методом, який базується на радіометричному вимірюванні активності радону і продуктів його розпаду. Далі винахід ілюструється такими прикладами конкретної реалізації.

Приклад 1. До 1 л скидної води, яка містить $5 \cdot 10^{-10}$ Кюрі/л радію, додають 20г фосфогіпсу (2%) і перемішують протягом 30хв. при кімнатній температурі. Після цього пульпу фільтрують і в розчині визначають кількість радію. Вміст радію у фільтраті становить $3 \cdot 10^{-11}$ Кюрі/л, що в 4 рази нижче від допустимої концентрації.

Приклад 2. 1л скидної води змішують із 100г фосфогіпсу (10%). Далі робили усе як у прикладі 1. Вміст радію у фільтраті становить $2 \cdot 10^{-11}$ Кюрі/л.

Додаткові дослідження показали, що збільшення кількості фосфогіпсу (понад 10% від маси скидної води) не знижує показники вмісту радію.

Наведені приклади підтверджують досягнення потрібного технічного результату. Після оброблення скидної води фосфогіпсом, вміст радію знижується до рівня, який є нижчим, ніж допустима концентрація радію у питній воді за ГОСТ 18912-73.

Спосіб, що заявляється, економічно вигідний, бо не потребує використання солей барію, і дає можливість використовувати відходи виробництва — фосфогіпс.

ДП "Український інститут промислової власності" (Укрпатент)
Україна, 01133, Київ-133, бульв. Лесі Українки, 26
(044) 295-81-42, 295-61-97

Підписано до друку _____ 2001 р. Формат 60х84 1/8.
Обсяг _____ обл.-вид. арк. Тираж 50 прим. Зам. _____

УкрІНТЕІ, 03680, Київ-39 МСП, вул. Горького, 180.
(044) 268-25-22
